

Az Égig érő legendája

BÉKÉSCSABÁN, A SZÉCHENYI LIGETBEN TALÁLJUK HAZÁNK EGYIK NEVEZETES FÁJÁT, EGY TEREBÉLYES, MATUZSÁLEM KORÚ KOCSÁNYOS TÖLGYET. EZEK A SOKAT LÁTOTT BŐLCS FÁK, NEMCSAK MÉRETÜKBŐL ADÓDÓAN NYÚJTANAK LEBILINCSELŐ LÁTVÁNYT, DE A KORUK RÉVÉN A „KIÁLLÁSUK” IS TISZTELET PARANCSOL.

VARGA TIBOR

A békéscsabai „Égig érő” közel 240 éves tölgy, 26 méter magas, törzsének kerülete pedig majdnem 6 méter. A három emberöltőt is megélt fa túlélte több járványt, árvizeket és háborút is. Egykoron az evangélikus ó-temető első temetkezéseinek idején ültethették, megközelítőleg 1776 körül. Az idő haladtával az öreg tölgy élőhelye kezdett gyökeresen megváltozni, sorra nőttek ki a földből a különféle csemetefák, a temetőt, amit később ligetté alakították át parkosítani kezdték, illetve kertészlakást és üvegházakat építettek oda.

Munkácsy Mihály festőművész gyermekkorában is jelentős szerepet játszott a „csabai Égig érő”. A korán elhunyt szülők után árván maradt testvérek Békéscsabára kerültek az alkotó nagybátyjához, ahol Munkácsy Mihály a hűgával rendszeresen felkereste a legendás tölgyfát, amire később úgy emlékezett vissza, mint a legkedvesebb, testvérével eltöltött időre.

Árvízveszedelem alakult ki 1888-ban, miután a Fehér-Körös vize kiöntött, ami az egész liget területét ellepte, komoly károkat okozva a növényvilágban. A

Békéscsaba - Égig érő fa

vész múltával az Égig érővel együtt a ligetet helyreállították.

A helyi lakosok szerint a fa az összetartozás, a testvériség és a barátság szimbóluma, aki kiálta az idő próbáját. Az ilyen matuzsálem korú fáknak történetük, lelkük van, csak alájük kell telepedni, és elsutogják történetüket.

Deszki hagyásfa

Ki tudja, hány vágásfordulót élt túl ez hatalmas tölgy, amit az erdészeti fakitermelések során hagyásfaként tartottak meg. Ez a kocsányos tölgy a maga több mint 6 méterével Csongrád megye legnagyobb tölgyfája.

A helyiek által „Matuzsálem” névre keresztelt fa már a múltban is különleges szerepet töltött be a közösség életében: 200 évvel ezelőtt is helymeghatározó pontként tüntették fel a térképeken. A legendáriumok szerint az alföldi betyár *Rózsa Sándor* e fa alatt találkozott bandájával, és innen indultak portyára. Történelmi vonatkozása mellett amiatt is kiemelkedő jelentőségű fa, hogy megőrizte az itteni táj, Deszk közvetlen közelének a klímáját, aminek köszönhetően vizsgálatokból kikövetkeztethető, hogy milyen volt az elmúlt évszázadok időjárása. Emellett Matuzsálem számos adatbázisban és nyilvántartásban is

Hagyásfa

Olyan fa, melyet erdőirtások során meghagynak, hogy a legelőkön, utak mentén, mezsgyéken tovább teremjen. A hagyásfákat jobban éri a napfény, méretükből adódóan más fák nem nyomják el őket, a lombjuk alatti földet a pihenő állat megtrágyázza, törzsüket simára dörzsöli, és így a kártevő rovarok elpusztulnak. Főként a Dunántúlon, a Zempléni-hegységben és a Székelyföldön, leginkább a legelőkön találunk több helyen hagyásfákat. Régen gyakorta még a falusi kertekben is meghagytak egy-egy hagyásfát.

fellelhető, egyebek mellett szerepel a geocaching pontok listáján is (kódja: 1676 Deszki nagy fa). A fa környékén elrejtett geo láda pedig minden kalandor és természetbarát számára érdekes célpont lehet. Azonban e különleges természeti érték turisztikai látványosságként is funkcionál, ugyanis amellet, hogy szerves részét képezi a környék látnivalóinak, egyben nevelőcélzata is van, miszerint mindnyájunk

Deszk - Matuzsálem

érdeke, hogy még sokáig megőrizzük az ilyen és ehhez hasonló tiszteletreméltó faóriásokat, melyeknek szükségük van a mi óvásunkra és gondviselésünkre.